

Хроніка діяльності Національного інституту стратегічних досліджень у вересні-листопаді 2013 р.

25 вересня 2013 р. в Національному інституті стратегічних досліджень (*далі* – Інститут) відбулося засідання робочої групи «Культурний та соціальний виміри євроінтеграційної стратегії України» з теми «Формування суспільної свідомості щодо збереження та використання культурного надбання нації в умовах глобалізації та цифрових технологій». Засідання відбулося у рамках проекту «Національний Конвент України щодо ЄС» за підтримки Адміністрації Президента України, Міністерства закордонних справ України та Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. Партнерами проекту є дослідницький центр Словацької асоціації зовнішньої політики (м. Братислава) і Словацький фонд розвитку (*Slovak Aid*).

Розглядалися такі питання: 1) роль культури у формуванні ідентичності: досвід країн ЄС та України. На чому ґрунтуються культурні коди та в чому полягає сьогодні національна ідентичність? 2) досвід поколінь: збереження, використання, переосмислення, сучасне трактування; 3) національне культурне надбання: сучасне розуміння та способи використання; 4) національне культурне надбання: потенціал взаємодії державного, приватного та громадського секторів.

Відкриваючи засідання, **заступник директора Інституту Олександр Литвиненко** зазначив, що Україна перебуває напередодні вирішального для її майбутнього Вільнюського саміту ЄС, під час якого може бути підписаний договір про асоціацію та розширення зони вільної торгівлі ЄС з Україною. Він наголосив, що значення можливого підписання такого договору не слід перебільшувати, проте завдяки особливостям нашої свідомості й насамперед свідомості північно-східної сусідньої держави очікування цієї достатньо важливої для України події перетворилося на подію світового масштабу, на символ не лише економічного, політичного, а й культурного та цивілізаційного вибору. Тобто, прагнути перешкодити підписанню цього договору, наші стратегічні партнери суттєво підвищили його значення. Така ситуація актуалізує багато питань у сфері європейської інтеграції, зокрема й ті, про які часто забувають.

Серед них провідним та одним із найважливіших є питання розвитку культури і проведення свідомої культурної політики, яка залишається однією з найбільших проблем нашої держави протягом понад двадцяти років її незалежного існування. Домінуючі досі вульгаризовані марксистські технократичні підходи виходять із постулату, що економіка (а не культура) має бути першою серед державних пріоритетів. Проте саме розуміння своєї ідентичності суттєво впливає на всі сфери суспільного життя і має неабиякий вплив на економічний розвиток держави. Ми живемо в новітню добу, у глобалізованому світі, коли завдяки цифровим технологіям понад 40 % населення України доступний увесь інформаційний простір людства. І це є значним викликом для нашого суспільства в тому сенсі, як функціонує українська ідентичність у нових глобальних умовах, як наша культура знаходить свої відповіді на привабливі пропозиції, що надходять із заходу та сходу. Що ми можемо відповісти на ті ідеї, які виникають у глобальному просторі? Причому відповісти, не намагаючись обмежити вільне спілкування людей, а за умови їх вільного спілкування. Як ми можемо збільшити потенціал не захисту, а розвитку своєї ідентичності, забезпечити її адекватність сучасним умовам?

У цьому сенсі неабиякого значення набуває проблема наших відносин із Європою, набуття Україною її справжньої, сучасної європейської ідентичності, якісного культурного розвитку та розвитку українського суспільства в цілому. Ми мусимо нині відповісти на ці питання, наголосив О. Литвиненко, проаналізувати досвід ЄС і можливість його використання в Україні. Нам слід визначити: як нова ситуація відіб'ється на передачі досвіду поколінь; як у нових умовах працюватимуть старі формати передачі знань, звичаїв, нашої сутності; що таке і як функціонує національне культурне надбання в цих умовах; що таке «українське», що таке «сучасне українське» і як воно співвідноситься з «європейським» і «світовим»; яким є потенціал взаємодії держави, приватного і громадянського секторів у цій сфері.

Активну участь у дискусії взяли **радник при дирекції НІСД, керівник програми «Національний конвент України щодо ЄС» Володимир Лупацій, співголова робочої групи, заступник директора з наукової роботи Інституту культурології Національної академії мистецтв України Віктор Щербина, директор Британської Ради в Україні, керівник відділу освіти та культури**

Посольства Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії в Україні Мартін Даул, генеральний директор Національного заповідника «Софія Київська» Олена Сердюк, начальник департаменту реєстрації Університетської бібліотеки у Братиславі (Словаччина) Наталія Чегларікова, президент Українського національного комітету *ICOMOS* (Міжнародної ради з питань пам'яток і визначних місць) Микола Яковина, директор Київського археологічного центру Інституту археології НАН України Михайло Сагайдак, радник директора Інституту Оксана Мельничук, президент компанії *PRP Group* Наталія Попович, заступник директора Українського інституту національної пам'яті з наукових питань Дмитро Веденєєв, виконавчий директор Міжнародного фонду «Відродження» Євген Бистрицький та ін.

За підсумками засідання були запропоновані рекомендації, адресовані вищим органам державної влади і які водночас будуть оприлюднені у відкритому доступі.

25 вересня 2013 р. в Інституті відбулося четверте сесійне засідання робочої групи «**Регіональний розвиток та політика згуртування**» з теми «**Державна стратегія регіонального розвитку-2020: шляхом «Європи регіонів»**». Засідання відбулося у рамках проекту «**Національний Конвент України щодо ЄС**». Обговорювалися такі питання: 1) ризики та перспективи регіонального розвитку у післякризовий період та виклики євроінтеграції: чи враховує їх чинна Державна стратегія регіонального розвитку до 2015 року; 2) стратегічні пріоритети регіонального розвитку в Україні в контексті підписання Угоди про асоціацію з ЄС – новації проекту Державної стратегії регіонального розвитку до 2020 року; 3) інноваційні механізми та інструменти реалізації Державної стратегії регіонального розвитку до 2020 року: європейська практика та реалії України; 4) шляхом «Європи регіонів»: вектори оновлення Державної стратегії регіонального розвитку до 2020 року та модернізації державної регіональної політики України. У засіданні взяли участь посадовці міністерств та відомств України, провідні вітчизняні та зарубіжні експерти, представники неурядових організацій.

Зі вступним словом до учасників звернувся **радник при дирекції Інституту Володимир Лупацій**, який привітав присутніх та наголосив, що засідання робочої групи напередодні такої знакової події, як проведення Саміту ЄС у листопаді 2013 р. у м. Вільнюсі (під час якого передбачено підписання Угоди про асоціацію України з ЄС), набуває особливого значення. Одним із ключових завдань засідання він назвав обговорення проекту Державної стратегії регіонального розвитку України на період до 2020 року та надання конкретних політичних рекомендацій щодо її подальшої реалізації.

Заступник керівника Головного управління з питань регіональної та кадрової політики Адміністрації Президента України Олександр Орел зазначив, що впровадження нової Державної стратегії регіонального розвитку дасть змогу розкрити внутрішній потенціал регіонів і запропонував внести до тексту проекту прогностичний аспект. **Керівник програми ЄС «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні» Колін Меддок** розповів про особливості реалізації в Україні очолюваної ним програми (всі надбання якої вже стали українською інтелектуальною власністю) та окреслив подальші плани роботи. Наголосивши на необхідності для України подальшої євроінтеграції, він закликав до тіснішої співпраці українських інститутів держави та громадянського суспільства зі Світовим банком, Європейським банком реконструкції та розвитку, до участі в отриманні європейських грантів (у т.ч. з метою стимулювання регіонального розвитку).

Директор Департаменту регіональної політики Міністерства економічного розвитку і торгівлі України Олена Нижник виокремила блок системних проблем регіонального розвитку в Україні, що продукувались недоліками попередньої Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2015 р., і наголосила, що реалізація Державної стратегії регіонального розвитку-2020, розробка якої вже завершується, потребує як координації діяльності всіх органів влади, так і постійного моніторингу виконання положень попередньої Стратегії. Далі присутні ознайомилися із презентаційними матеріалами Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.

Активну участь у дискусії взяли **голова Інституту громадянського суспільства, співголова робочої групи «Регіональний розвиток і політика згуртування» Анатолій Ткачук**, директор Департаменту державної інвестиційної політики та регіонального розвитку Державного агентства з інвестицій та управління національними проектами України **Василь Федюк**, начальник управління зовнішньоекономічної політики Київської облдержадміністрації **Олег Доценко**, заступник віце-президента Національної академії державного управління при Президентові України **Сергій Романюк**, голова Інституту громадських стратегій **Алла Кожина**, заступник директора департаменту стратегічного планування Міністерства соціальної політики України **Марина Латишева**, завідувач відділу регіонального розвитку Інституту **Світлана Біла** та ін.

У прикінцевому слові **Володимир Лупацій** подякував присутнім за участь у засіданні робочої групи та підбив основні підсумки її роботи. За результатами виступів доповідачів та учасників дискусії підготовлено рекомендації для відповідних державних органів.

3 жовтня 2013 р. в Інституті відбулося **четверте засідання Робочої групи «Євроінтеграційна стратегія України: енергетичний вимір»** з теми **«Україна та Енергетичне Співтовариство: невикористані можливості та подальші перспективи»**. Засідання відбулося у рамках проекту «Національний Конвент України щодо ЄС». У засіданні Робочої групи взяли участь представники компанії «Словацькі електростанції», Секретаріату Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу Верховної Ради України, Національної академії наук України, вітчизняних дослідницьких та аналітичних центрів, громадських організацій, незалежні експерти. Обговорювалися такі питання: 1) Енергетичне Співтовариство як один із чинників забезпечення енергетичної стабільності в європейському регіоні: досвід Словацької Республіки; 2) стан виконання зобов'язань, взятих Україною при приєднанні до Договору про створення Енергетичного Співтовариства; 3) необхідність прискорення процесу внесення відповідних змін до національної законодавчої та регуляторної бази; 4) активізація співробітництва в рамках Енергетичного Співробітництва як фактор забезпечення енергетичної безпеки України. Учасники засідання відзначали, що у листопаді 2006 р. Україна набула статусу спостерігача в Договорі про Енергетичне Співтовариство, а після тривалого вступного процесу та погоджень у вересні 2010 р. офіційно стала членом цього Співтовариства. Запровадження стандартів ЄС має позитивно вплинути на інституційну структуру національного енергетичного сектору та його оптимізацію, засновану на ринкових засадах, сприяти збільшенню капіталізації компаній, а також залученню інвестицій. Споживачі мають отримати доступ до всіх ресурсів європейського енергетичного ринку за конкурентними цінами та гарантовано забезпечуватись енергоресурсами на максимально прийнятних умовах. Разом з тим, незважаючи на певний прогрес, ряд зобов'язань, що мають пріоритетне значення для процесу реформування енергетичного сектору та євроінтеграційного курсу України, залишаються невиконаними. Тому учасники дискусії наголошували на нагальній потребі прискорення процесу виконання першочергових зобов'язань, що стосуються питань відкриття ринку для непобутових споживачів, розділення функцій передачі та розподілу енергоресурсів, забезпечення повної незалежності НКРЕ та забезпечення можливості визначати тарифи з урахуванням витрат. Потребує активізації і процес розділення функцій державної газової компанії НАК «Нафтогаз України» та її дочірніх підприємств, а також питань доступу третіх сторін до газотранспортної системи. Своєю чергою Україна має краще використовувати можливості, які надають їй членство у Договорі про заснування Енергетичного Співтовариства, зокрема тих, що стосуються солідарних дій та недопущення конкуренції на ринках країн-членів. За результатами виступів та дискусії було підготовлено рекомендації.

3 жовтня 2013 р., напередодні проведення саміту «Східного партнерства» (листопад 2013 р.), враховуючи головування Угорщини в Центральноевропейській ініціативі протягом 2013 р. та у Вишеградській групі протягом другої половини ц.р., Регіональний філіал Інституту у м. Ужгороді спільно з Генеральним консульством Угорської Республіки в м. Ужгороді за підтримки Закарпатської обласної державної адміністрації провели міжнародну конференцію з теми **«Вишеградська група та євроінтеграційний поступ України під час головування Угорщини в об'єднанні»**. Метою конференції було проведення наукового дискурсу щодо результатів головування Республіки Польща та визначення пріоритетів Угорщини під час головування у Вишеградській групі; аналіз кризи ЄС як поштовху для переосмислення концепту Центральної Європи та роль у цьому процесі країн об'єднання. Особлива увага була приділена розгляду пріоритетів подальшого співробітництва країн Вишеградської групи з Україною у форматі «Вишеград – плюс» і можливостей поєднання зусиль країн Вишеградської групи для ефективнішого лобювання інтересів України в ЄС на всіх рівнях. Відкриваючи конференцію, **директор РФ Інституту в м. Ужгороді Світлана Мітряєва** зазначила, що конференція має привернути увагу до важливості регіонального співробітництва у процесі політичного та соціально-економічного розвитку країн Вишеградської групи та їх регіонів, використання досвіду країн Вишеградської групи у процесі євроінтеграційного поступу України. Активну участь у роботі конференції взяли **представник Міністерства закордонних справ України у м. Львів В'ячеслав Войнаровський, радник директора Інституту Володимир Лупацій, директор Угорського інституту міжнародних відносин Андраш Кірай, народний**

депутат України Іштван Гайдош, заступник голови Закарпатської облдержадміністрації Михайло Попович, заступник голови Закарпатської обласної ради Андрій Сербайло, директор Дослідницького центру Словацької Асоціації зовнішньої політики Александр Дулеба, перший радник Посольства Республіки Польща в Україні Даріуш Гурчинський, ведучий консул Посольства Угорщини в Україні Янош Коллар, керівник Управління внутрішніх справ, юстиції та розширення ЄС Міністерства закордонних справ Угорщини Ласло Дукс, головний науковий співробітник РФ Інституту в м. Ужгороді Мирослава Лендьел, яка представила аналітичну доповідь «Співробітництво з країнами Вишеградської четвірки як інструмент європейської інтеграції та модернізації України», та ін.

Підбиваючи підсумки, **Андраш Кірай** та **Світлана Мітряєва** поінформували присутніх про видання збірника матеріалів міжнародної конференції з проведенням презентацій як в Угорщині, так і в Україні.

8 жовтня 2013 р. За підсумками VI Всеукраїнського конкурсу наукових робіт молодих учених імені М. І. Туган-Барановського, який щорічно проводиться Радою молодих учених і Науково-дослідним центром з проблем оподаткування Національного університету державної податкової служби України, старший науковий співробітник Регіонального філіалу Інституту в м. Ужгороді **Ольга Олександрівна Єгорова** здобула друге місце у номінації «Наукові статті, опубліковані у профільних виданнях» за конкурсним напрямом «Податкова політика в контексті функціонування фінансової системи України» за наукову статтю: «Вплив застосування державної підтримки на діяльність технопарків в Україні» / **О. О. Єгорова** // *Наука та інновації. Український оглядовий журнал майбутнього.* – 2012. – № 5. – С. 89–98.

10 жовтня 2013 р. в Інституті відбулося засідання «круглого столу» з теми «**Особливості захисту персональних даних у сучасному кіберпросторі: правові та техніко-технологічні аспекти**». До обговорення було запропоновано такі питання: 1) збір та обробка персональних даних у сучасному світі: чи справді наближається «кінець епохи анонімності»? Особливості та проблеми захисту приватної інформації у віртуальному середовищі; 2) сучасний європейський та світовий досвід модернізації правового регулювання збору та обробки персональних даних; 3) техніко-технологічні рішення щодо захисту приватності у кіберпросторі; 4) напрямки та перспективи розвитку національної системи захисту персональних даних в Україні.

Зі вступною промовою до учасників засідання звернувся **заступник директора Інституту В. М. Яблонський**, який, зокрема, окреслив проблематику захисту персональних даних в онлайн-просторі й наголосив на її особливій складності та актуальності для українського суспільства, де недостатньо розвинена відповідна правова культура та юридичні практики. **Головним консультантом відділу досліджень інформаційного суспільства та інформаційних стратегій С. Л. Гнатюком** було представлено аналітичну доповідь «Особливості захисту персональних даних у сучасному кіберпросторі: правові та техніко-технологічні аспекти».

Активну участь у дискусії взяли **начальник Управління юридичного забезпечення Державної служби України з питань захисту персональних даних (ДСЗПД) К. С. Мельник**, **начальник відділу взаємодії з Державною службою України з питань захисту персональних даних та Державною архівною службою України Міністерства юстиції України О. В. Золотарьова**, **директор Науково-дослідного інституту інформатики і права Національної академії правових наук України В. Г. Пилипчук**, **директор Департаменту стратегії розвитку зв'язку Адміністрації ДССЗЗІ О. А. Баранов**, **представник Служби безпеки України В. В. Петров**, **голова правління ВГО «Українська асоціація захисту персональних даних» Ю. І. Когут** та ін.

Завершуючи дискусію, модератор «круглого столу», **завідувач відділу досліджень інформаційного суспільства та інформаційних стратегій Інституту Д. В. Дубов** подякував присутнім за плідний обмін думками і висловив сподівання на подальше успішне співробітництво.

14 жовтня 2013 р. Регіональний філіал Інституту в м. Ужгороді започаткував новий для краю формат зустрічей дипломатичної, експертної, наукової, політичної еліти – «за чашкою чаю» для налагодження максимально вільного й відкритого діалогу, не стиснутого рамками протоколу. Першу таку зустріч було організовано спільно з Генеральним Консульством Угорщини в м. Ужгороді (Генеральний консул – **Йожеф Бачкаї**), а її головним гостем став **Надзвичайний і Повноважний Посол Угорщини в Україні Міхаль Баєр**.

З огляду на наближення знакової для України події – Саміту Східного партнерства у Вільнюсі, на якому заплановано підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, **директор РФ**

у м. Ужгороді **Світлана Мітряєва** запропонувала послу розпочати дискусію з питань євроінтеграції України, пріоритетів головування Угорщини у Вишеградській четвірці та Центральноєвропейській ініціативі. **Й. Е. Міхаль Баєр** підтвердив усебічну підтримку Угорщиною євроінтеграції України, в т.ч. підписання Угоди про асоціацію. Посол розповів про позитивні зміни в українсько-угорському співробітництві, які відбулися впродовж останніх трьох років, і проаналізував актуальні проблеми співпраці двох країн.

Активну участь у розмові взяли **ректор УжНУ Федір Ващук**, директор Інституту економіки та міжнародних відносин **УжНУ Микола Палінчак**, директор Інституту євроінтеграційних досліджень **УжНУ Іван Артёмов**, директор Інституту Центральної Європи **УжНУ Мирослава Лендбел**, директор Інституту транскордонного співробітництва **Сергій Устич**, начальник Управління зовнішньоекономічних зв'язків, інвестицій та транскордонного співробітництва **Закарпатської ОДА Михайло Бізіля** та ін.

Наприкінці **Світлана Мітряєва** повідомила, що такі зустрічі з відомими політиками, експертами, послами зарубіжних країн Регіональний філіал Інституту в м. Ужгороді планує зробити регулярними.

24 жовтня 2013 р. в Ялті, в Лівадійському палаці, відбувся IV Міжнародний Чорноморський економічний форум. «Ухвалення закону про особливості провадження інвестиційної діяльності на території Криму стало дієвим кроком з розвитку в Україні місцевого самоврядування», – таку думку висловив **директор Національного інституту стратегічних досліджень Андрій Єрмолаєв** під час роботи цього форуму. «Реалізація реформи самоврядування дасть змогу виробити критерії, за якими окремі території можуть отримувати переваги, пов'язані з фінансово-кредитною, інвестиційною та податковою діяльністю», – наголосив він. Андрій Єрмолаєв також відзначив, що створення таких умов у Криму як в особливому регіоні України є пріоритетним завданням. «Зважаючи на специфіку цього регіону та пріоритети, які зараз уже визначено у Стратегії розвитку АРК та інших документах, Крим абсолютно справедливо ставить питання про те, що необхідні особливі умови, які були б сприятливими для інвесторів та розвитку пріоритетних галузей».

29 жовтня 2013 р. в Інституті відбулося засідання «круглого столу» з теми «**Інноваційний розвиток промисловості як складник структурної трансформації економіки України**», під час роботи якого обговорювалися питання розвитку та можливостей ефективного використання інноваційного потенціалу промисловості України, інституційних засад формування інноваційної моделі розвитку промисловості, становлення інноваційних кластерів у контексті стимулювання структурної трансформації економіки, а також пріоритетних напрямів та інструментів інноваційного розвитку як складників стратегії модернізації промисловості.

Відкриваючи засідання, **перший заступник директора Інституту Ярослав Жаліло** наголосив на важливості формування в Україні інноваційної моделі розвитку та розбудови національної інноваційної системи в умовах посилення уваги у світі до інновативності індустріального складника економіки як одного з довгострокових трендів глобального розвитку. Він висловив переконання в тому, що активізація інноваційних процесів у промисловості дасть змогу побудувати нову модель зростання та забезпечити посткризове відновлення економічної динаміки.

Під час презентації доповіді «**Інноваційний розвиток промисловості як складник структурної трансформації економіки України**» керівник авторського колективу, **завідувач відділу секторальної економіки Інституту Оксана Собкевич** охарактеризувала сучасний стан інноваційного розвитку в галузях промисловості України, визначила основні проблеми інституційного забезпечення інноваційного розвитку та найважливіші перешкоди на шляху реалізації інноваційної моделі розвитку у промисловості. У виступі було наголошено на ключовій інтеграційній ролі держави у формуванні інноваційного потенціалу промисловості України, а також запропоновано пріоритетні напрями та інструменти державної підтримки інноваційного розвитку у промисловості.

Активну участь у дискусії взяли **перший віце-президент Асоціації суднобудівників України «Укрсудпром» Віктор Лисицький**, голова Експертної ради НАН України з питань науково-технічної експертизи інноваційних проектів технологічних парків **Ярослав Яцків**, заступник директора ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України» **Ігор Єгоров**, голова Комітету підприємців базових галузей промисловості при Торгово-промисловій палаті України **Юрій Куренков**, віце-президент Українського союзу промисловців і підприємців **Віталій Майко**, президент Міжнародної фундації сприяння ринку **Станіслав Соколенко**, директор департаменту аналізу показників роботи промисловості, розробки програмних документів та енергозбереження Міністерства промислової політики України **Ігор Балясніков** та ін.

Підсумовуючи дискусію, **Ярослав Жаліло** подякував присутнім за цікаві виступи, відзначивши їхню актуальність та важливість. Він також наголосив на важливості системних модернізаційних перетворень у промисловості, які мають відбуватися на основі раціонального та якнайповнішого використання національних ресурсів і забезпечувати кумулятивний ефект для економічного та соціального розвитку України.

1 листопада 2013 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.718.03 в Інституті стратегічних досліджень відбувся захист дисертації **Юрія Васильовича Марченка** з теми «Соціально-політичний вимір формування та функціонування системи безпеки підприємництва в Україні» на здобуття наукового ступеня доктора політичних наук за спеціальністю 21.01.01 – основи національної безпеки держави. Науковий консультант – доктор філософський наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України Михайло Тимофійович Степико, головний науковий співробітник відділу гуманітарної політики Інституту. Офіційні опоненти: 1) доктор політичних наук, професор Олексій Васильович Шуба, завідувач відділу з гуманітарних і міжнародних питань гармонізації законодавства з країнами Європейського Союзу та захисту прав людини Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України; 2) доктор політичних наук, професор Лариса Іванівна Лойко, старший науковий співробітник відділу правових проблем політології Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України; 3) доктор політичних наук, доцент Олег Михайлович Рудакевич, професор кафедри філософії і політології Тернопільського національного економічного університету.

1 листопада 2013 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.718.03 в Інституті відбувся захист дисертації **Ірини Валентинівни Човган** з теми «Євроінтеграційний контекст трансформації вищої освіти в Україні (безпековий вимір)» на здобуття наукового ступеня кандидата політичних наук за спеціальністю 21.01.01 – основи національної безпеки держави. Науковий керівник – доктор політичних наук, доцент, заслужений діяч науки і техніки України Олександр Анатолійович Корнієвський, завідувач відділу стратегій розвитку громадянського суспільства Інституту. Офіційні опоненти: 1) доктор політичних наук, професор Людмила Дмитрівна Чекаленко, професор кафедри регіональних систем та європейської інтеграції Дипломатичної академії України при Міністерстві закордонних справ України; 2) кандидат політичних наук, доцент, заслужений працівник соціальної сфери України Леонід Іванович Ільчук, директор Центру перспективних соціальних досліджень Міністерства соціальної політики України та НАН України.

11 листопада 2013 р. в Інституті відбулося пленарне засідання Національного Конвенту України щодо ЄС з теми «**На шляху до Угоди про асоціацію та ЗВТ між Україною та ЄС: 5 вимірів співробітництва**». Обговорювалися такі питання: 1) Угода про асоціацію та зону вільної торгівлі між Україною та ЄС: виклики та можливості; 2) енергетичний вимір співробітництва між Україною та ЄС; 3) регіональний вимір євроінтеграційної стратегії; 4) культурний вимір євроінтеграційної стратегії. У засіданні взяли участь посадовці міністерств і відомств України, представники дипломатичних установ, провідні вітчизняні та зарубіжні експерти. Зі вступним словом до учасників засідання звернувся **директор Інституту Андрій Єрмолаєв**, який привітав присутніх та наголосив, що Національний Конвент став унікальним проектом, пленарне засідання якого відбувається напередодні такої знакової події, як проведення Саміту Східного партнерства у листопаді 2013 р. у м. Вільнюсі. А. Єрмолаєв висловив сподівання на продовження цього проекту в майбутньому. Він також відзначив, що порядок денний реалізації євроінтеграційної стратегії не вичерпується підготовкою та підписанням Угоди про асоціацію, попереду – робота з наближення українського законодавства до європейського в умовах більш тісної інтеграційної взаємодії з ЄС. Директор Інституту також презентував збірку рекомендацій усіх робочих груп Національного Конвенту та закликав учасників засідання до дискусії. **Заступник міністра закордонних справ України Андрій Олефіров** зазначив, що українським урядом зроблена велика підготовча робота, проте вже зараз є потреба планувати наступні кроки. Він також наголосив на важливості створення оптимальної моделі координації діяльності з імплементації Угоди про асоціацію в Україні та між Україною та ЄС. Активну участь в обговоренні питань порядку денного взяли **державний секретар Міністерства закордонних справ Словаччини Петер Буріан**, **заступник голови Представництва Європейського Союзу в Україні Марія Юрікова**, **заступник директора Інституту Олександр Литвиненко**, **радник при дирекції Інституту Володимир Лупацій**, **урядовий уповноважений з питань європейської інтеграції в Україні Валерій Пятницький**, **директор Дослідницького центру**

Словацької асоціації зовнішньої політики **Александр Дулеба**, голова **Вінницької обласної ради Сергій Татусяк**, керівник енергетичних програм центру «НОМОС», співголова **Робочої групи «Євроінтеграційна стратегія України: енергетичний вимір» Михайло Гончар**, президент **Інституту громадянського суспільства**, співголова **Робочої групи «Регіональний розвиток і політика згуртованості» Анатолій Ткачук**, заступник генерального директора **Центру ім. О. Разумкова Валерій Чалий**, голова **Ради Українського незалежного центру політичних досліджень**, співкоординатор проекту «**Національний Конвент України щодо ЄС**» **Юлія Тищенко**, радник директора **Інституту Оксана Мельничук** та ін.

Підбиваючи підсумки, **Олександр Литвиненко** подякував усім учасникам за активну участь у дискусії та зазначив, що підготовлені учасниками рекомендації будуть передані керівництву держави. Він наголосив, що проект **Національний Конвент** відбувся, і висловив сподівання, що цей проект буде продовжено.

15 листопада 2013 р. Під час робочого візиту до Закарпаття віце-прем'єр-міністр, міністр закордонних і європейських справ **Словацької Республіки Мірослав Лайчак** вручив спеціальну відзнаку – срібну медаль і диплом **Міністерства закордонних справ Словацької Республіки Світлані Мітрянєвій** – директору **Регіонального філіалу Інституту в м. Ужгороді** за особистий внесок у розвиток словацько-українських відносин.

19 листопада 2013 р. в Інституті відбулося засідання «круглого столу» з теми «**Національний інформаційний простір України: проблеми формування та державного регулювання**», присвячений обговоренню проблем в інформаційній сфері на концептуальному, законодавчому та інституціональному напрямках. У його роботі взяли участь представники органів державної влади, співробітники наукових та аналітичних установ, а також представники ЗМІ.

Відкриваючи засідання, **заступник директора Інституту Василь Яблонський** наголосив на необхідності перегляду нинішньої державної інформаційної політики, розбудови інституційного складника управління інформаційною сферою, її додаткового нормативно-правового забезпечення, зважаючи на стрімкий розвиток сучасних телекомунікаційних систем і зростання глобальних конвергентних процесів, а також з огляду на необхідність розбудови інформаційного суспільства та взяті Україною зобов'язання щодо створення цифрового телебачення до кінця 2015 р.

Головний консультант відділу досліджень інформаційного суспільства та інформаційних стратегій Вікторія Конах представила основні тези аналітичної доповіді «**Національний інформаційний простір України: проблеми формування та державного регулювання**».

Активну участь у дискусії взяли директор департаменту інформаційної політики **Державного комітету телебачення і радіомовлення України Богдан Червак**, директор **Інституту вищих керівних кадрів НАДУ при Президентові України Андрій Семенченко**, головний консультант секретаріату **Комітету з питань свободи слова та інформації Верховної Ради України Петро Селецький**, професор кафедри менеджменту та маркетингу **Українського інституту інформаційних технологій НТУУ «КПІ» Ігор Жиляєв**, головний консультант **Комітету з питань інформатизації та інформаційних технологій Верховної Ради України Олександр Царук**, керівник управління комунікацій **Головного управління прес-служби і комунікацій Адміністрації Президента України Тетяна Гузенко**, головний науковий співробітник **НДІ інформатики і права Національної академії правових наук України Наталія Савінова** та ін.

Учасники «круглого столу» підтримали пропозиції щодо необхідності вирішення проблемних питань, висвітлених у доповіді, зокрема щодо розробки та прийняття стратегічних і концептуальних документів в інформаційній сфері, а також «**Інформаційного кодексу України**», здійснення оптимізації державного інституціонального управління інформаційною сферою тощо.

26 листопада 2013 р. в Інституті відбулося засідання «круглого столу» з теми «**Зовнішньополітичні аспекти забезпечення енергетичної безпеки України**». У заході взяли участь представники центральних органів виконавчої влади, дослідницьких та аналітичних центрів, громадських організацій, незалежні експерти. Обговорювалися актуальні питання забезпечення енергетичної безпеки України, а саме: 1) позиція України на регіональному ринку енергетичних ресурсів; 2) вплив зовнішніх чинників на ситуацію в енергетичній сфері України: політичні та економічні аспекти; 3) ефективність участі України в міжнародних і регіональних економічних та енергетичних об'єднаннях; 4) проблеми зниження рівня монопольної залежності від поставок енергоносіїв та збереження транзитного потенціалу; 5) ефективність діючого державного механізму зовнішньополітичного забезпечення енергетичної безпеки України.

Доповідачі та учасники дискусії відзначали, що за роки незалежності Україна набула членства у провідних енергетичних організаціях – Договорі про заснування Енергетичного Співтовариства і Договорі до Енергетичної Хартії, а також є засновником низки міжнародних організацій та об'єднань – Співдружності незалежних держав (СНД), Організації чорноморського економічного співробітництва (ОЧЕС), Організації за демократію та економічних розвиток ГУАМ, у рамках яких діють робочі органи з розвитку співробітництва в енергетичній сфері.

Крім того, наша держава бере участь у роботі окремих міжнародних галузевих організацій у сфері енергетики та ядерної безпеки, приєдналася до низки відповідних міжнародних угод і конвенцій. Питання співробітництва в енергетичній сфері є предметом постійного обговорення під час двостороннього діалогу з іншими країнами. Таким чином, створено передумови для здійснення активних зовнішньополітичних заходів, спрямованих на забезпечення енергетичної безпеки України.

Разом з тим рівень ефективності останніх є недостатнім. Насамперед це пов'язано з тим, що жодним актом законодавства не визначено, який саме орган державної влади є відповідальним за розробку та реалізацію державної політики у сфері зовнішньополітичного забезпечення енергетичної безпеки України, спрямовує, координує та контролює діяльність інших державних установ та організацій на цьому напрямку. Наслідками цього є: превалювання вузьководомчих і вузькогалузевих підходів до вирішення проблем енергетичної сфери, які мають загальнодержавне значення; розв'язання проблемних питань «у міру їх виникнення», без стратегічного підходу до їх унеможливлення або мінімізації їх негативних наслідків; відсутність поглибленого аналізу та прогнозу економічних і політичних наслідків від тих чи інших дій України на міжнародній арені; недостатньо ефективна організація одночасних скоординованих дій державних органів та відомств, відповідальних за різні напрямки забезпечення енергетичної безпеки України, у міжнародній сфері для досягнення єдиної визначеної мети.

На думку учасників заходу, зважаючи на актуальність даної проблеми, комплекс відповідних питань міг би бути запропонований до розгляду на засіданні Ради національної безпеки і оборони України. За результатами виступів доповідачів та активної дискусії були підготовлені відповідні висновки та рекомендації для державних органів з питань забезпечення енергетичної безпеки України.

27 листопада 2013 р. на засіданні Вченої ради Інституту розглянуто звіт про роботу спеціалізованої вченої ради Д 26.718.01 в Інституті у 2010–2013 рр. Голова цієї ради А. І. Сухоруков відзначив, що наказом ВАК України від 8 жовтня 2010 р. № 643 спеціалізованій вченій раді було надано право на період до 6 жовтня 2013 р. проводити захисти дисертацій за спеціальністю 21.04.01 – економічна безпека держави (економічні науки). За звітний період спеціалізована вчена рада провела 17 засідань, у тому числі 6, на яких захищені 3 докторських і 5 кандидатських дисертацій за спеціальністю 21.04.01 – економічна безпека держави.

Зокрема, проведено захист таких докторських дисертацій: 1) **Мартинюка Володимира Петровича** з теми «Розбудова митної системи в контексті забезпечення економічної безпеки України» (24 лютого 2012 р.); 2) **Ковалю Олександра Пилиповича** з теми «Формування накопичувальної пенсійної системи як фактор економічної безпеки України» (28 березня 2013 р.); 3) **Бабець Ірини Георгіївни** з теми «Стратегія економічної безпеки інтеррегіонального співробітництва України в умовах євроінтеграції» (24 вересня 2013 р.). Проведено також захист кандидатських дисертацій: 1) **Савенко Вікторії Геннадіївни** з теми «Підвищення рівня економічної безпеки держави на основі комерціалізації інтелектуальної власності» (23 березня 2011 р.); 2) **Гусєвої Ірини Ігорівни** з теми «Організаційно-економічний механізм забезпечення енергетичної безпеки держави» (26 червня 2012 р.); 3) **Молдована Олексія Олександровича** з теми «Структурна трансформація чорної металургії як чинник економічної безпеки України» (26 червня 2012 р.); 4) **Андрусів Роксолани Романівни** з теми «Управління зовнішньою заборгованістю держави в системі фінансової безпеки України» (2 липня 2013 р.); 5) **Коломієць Олександри Олександрівни** з теми «Демографічні передумови забезпечення трудоворесурсної безпеки в Україні» (24 вересня 2013 р.). Відхилених докторських і кандидатських дисертацій не було. Членів спеціалізованої вченої ради Д 26.718.01, які відвідали менше половини засідань ради, не було.

У зв'язку із закінченням 6 жовтня 2013 р. каденції спеціалізованої вченої ради Д 26.718.01 18 вересня 2013 р. Інститутом було направлено листа до МОН України з клопотанням про продовження терміну функціонування в Інституті спеціалізованої вченої ради для захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) наук за спеціальністю 21.04.01 – економічна безпека держави (економічні науки).